

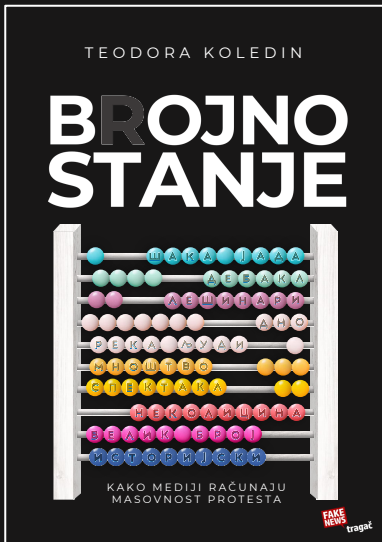
TEODORA KOLEDIN

BROJNO STANJE

КАКО МЕДИЈИ РАЧУНАЈУ
МАСОВНОСТ ПРОТЕСТА

FAKE NEWS
tragač

B(r)ojno stanje: Kako mediji računaju masovnost protesta

Novosadska novinarska škola
FakeNews Tragač
Kosovska 1,
2100 Novi Sad
Telefon: 021/ 424246
Mail: office@novinarska-skola.org.rs

Za izdavača
Milan Nedeljković

Autorka
Teodora Koledin

Podaci
Aleksandar Gubaš

Dizajn/ilustracije
Stefan Janjić

Novi Sad,
Novembar 2023.

TEODORA KOLEDIN

BROJNO STANJE

KAKO MEDIJI RAČUNAJU
MASOVNOST PROTESTA

Na početku

Trećeg i četvrtog maja 2023. godine u Republici Srbiji desila su se dva masovna ubistva. Najpre je u osnovnoj školi u Beogradu nastradalo devetoro učenika škole i radnik obezbeđenja, a potom je u selima Dubona i Malo Orašje ubijeno devetoro ljudi. Nakon ovih događaja, 8. maja organizovan je prvi protestni skup pod nazivom „Srbija protiv nasilja” u glavnom gradu. Demonstranti su izašli na ulice sa tri osnovna zahteva: „Hitno zaustavljanje dalje promocije nasilja u medijima i javnom prostoru, smena ministra prosvete Branka Ružića, ministra unutrašnjih poslova Bratislava Gašića i direktora BIA Aleksandra Vulina i hitno sazivanje sednice Narodne skupštine na kojoj će se razmotriti odgovornost Vlade Republike Srbije i bezbednosna situacija u zemlji kao i dugoročna rešenja koja je neophodno primeniti kako do ovakvih događaja nikada više ne bi došlo”. Do novembra je organizovano ukupno 26 protesta protiv nasilja u Beogradu, a takođe su održani i u mnogim drugim gradovima širom zemlje.

Protesti se mogu percipirati kao posebna vrsta odgovora na mnogobrojne društvene probleme i nezadovoljstvo građana. Mogućnost organizovanja ovog dinamičnog događaja zapravo je od suštinskog značaja za ostvarivanje jedne participativne demokratije. Međutim, kako će javnost percipirati ovu pojavu bitnim delom zavisi od načina na koji će mejnstrim mediji o njima izveštavati. Autori Dženings i Sonders demonstracije definišu kao „politički resurs”, odnosno „strategiju koja ima za cilj da ometa medije pomeranjem fokusa i tona dnevnog reda vesti” (Jennings & Saunders, 2019).

U okviru istraživanja koje se bavi proučavanjem vizuelnog uokvirivanja protesta, autorke su ukazale na činjenicu da su „agende mejnstrim medija uglavnom neproputljive za različite proteste”, kao i da je „redak publicitet koji mediji pružaju protestima većinom negativan” (Krstić, Milojević & Kleut, 2018).

U vezi sa tim, još sedamdesetih godina prošlog veka razvijen je pristup za određivanje verovatnoće medijskog izveštavanja o protestima, koji je dobio naziv *model medijske osetljivosti*. Autori koji su uspostavili ovaj pristup smatraju kako je „učestalost medijskog izveštavanja sa protesta funkcija osetljivosti medijskih izvora i intenziteta samih protesta” (Snyder & Kelly, 1977). Model medijske senzibilisanosti sugerise da što je medijski izvor više geografski bliži protestu, veća je verovatnoća da će se o protestu izveštavati (Almeida & Lichbach, 2003).

Kada se govori o medijskom pokrivanju protesta, neophodno je pomenuti i koncept paradigme protesta, koji su istraživači artikulisali krajem osamdesetih godina. Paradigma protesta zapravo podrazumeva da novinari o protestima izveštavaju kroz „koherentan ideološki pogled na svet” (Chan & Lee, 1984). Naime, paradigma ukazuje

na proces tokom kog medijski sistemi aktivno utiču na suzbijanje pokreta koji dovode u pitanje već postojeće stanje u društvu.

Naše istraživanje je pak prevashodno fokusirano na jednu od vrlo čestih medijskih manipulacija koje se mogu uočiti za vreme protesta, a to je izveštavanje o broju okupljenih učesnika. Pojedini autori smatraju kako „izveštavanje o brojnosti ljudi na protestima može da bude dobar pokazatelj medijskog profesionalizma ili, s druge strane, ideološke pozicije medija” (Janjić & Janjatović, 2020).

Mediji koji proteste pokrivaju prvenstveno u interesu vlasti neretko se služe korišćenjem podokvira koji je u literaturi definisan kao *podokvir beznačajnosti protesta*. Radi se o okviru sa vrlo negativnom konotacijom koji sadrži navode o malom broju prisutnih demonстранata, odnosno njihovom „niskom mobilizacionom kapacitetu” (Susánszky, Kopper & Zsigó, 2022). Kroz primenu ovog okvira u medijskom izveštavanju namenski se pokušava umanjiti značaj i uticaj konkretnog protesta na širu javnost. DeNardo u svojoj knjizi pod nazivom *Moć u brojevima: politička strategija protesta i pobune* obrazlaže da je „ometanje protesta, demonstracija i ustanaka pre svega pitanje brojeva“ (DeNardo, 1985: 36). Jedan od najmasovnijih američkih protesta je takođe ostao upamćen, između ostalog, po suprotstavljenim procenama posećenosti. U pitanju je tzv. „Marš miliona” (engl. *Million Man March*) koji je održan u oktobru 1995. godine u Vašingtonu. Sa jedne strane, organizatori okupljanja su tvrdili kako je skup opravdao svoj naziv, dok su policijske procene ukazivale na broj od 400.000 demonстранata. Posledično, ova zbnjujuća kontradikcija navela je američki Kongres da zabrani policijskim snagama procenjivanje brojnosti (Biggs, 2016).

Manipulacije kroz umanjivanje broja okupljenih karakteristične su i za region. Štaviše, pojedini istraživači su na protestima u Makedoniji uočili ovu pojavu u medijima. Posmatrajući studentske proteste protiv reforme visokog obrazovanja koji su održani u Makedoniji 2014. godine, autori su primetili kako su mediji kreirali niz diskreditujućih tvrdnji o „navodno beznačajnom broju pristalica protesta”, istovremeno pokušavajući da „istaknu učesnike protesta koji su na bilo koji način bili povezani sa opozicijom, kako bi potkrepili svoju tvrdnju da su u proteste uključeni partijsko-politički interesi” (Georgievski, Andonov & Trajkoska, 2016).

Kad je u pitanju Srbija, FakeNews Tragač je takođe više puta pisao o medijskim manipulacijama na ovim prostorima o broju učesnika na različitim okupljanjima. U januaru 2019. godine, nakon što je održan protest u Novom Sadu, različiti mediji su navodili neutemljene procene broja okupljenih, koje su varirale od 350 ljudi na portalu *NS Uživo* do više od sedam hiljada ljudi, po rečima organizatora. Ispostavilo se da je istina negde između, te da je protestu prisustvovalo oko tri hiljade građana. Identična analiza objavljena je i nakon skupa „Litija za spas Srbije”, održanog 11. septembra 2022. godine, kada su pojedini portali poput *Srbin.info*, *Nulte tačke* i *Vaseljenska.net* objavili procene od 100 do 120 hiljada okupljenih. Procena Aleksandra Gubaša za ovo okupljanje je bila daleko manja, i iznosila je oko 15 hiljada ljudi.

Metodologija

Istraživanje o medijskim procenama učešća građana na protestima „Srbija protiv nasilja” koji su održani u Beogradu obuhvatilo je procene ukupno 19 onlajn medija: Blic, Telegraf, Kurir, Nova, Mondo, Alo, 24sedam, Espresso, Danas, Novosti, Srbija danas, B92, Informer, N1, Republika, RTS, Pink, Politika i Direktno. Do ove liste došli smo tako što smo sagledali 30 najbolje rangiranih domaćih sajtova na servisu Gemius Audience, a potom isključili 11 sajtova koji ne obavljaju medijsku delatnost (npr. oglasni sajtovi), kao i portale koji se ne bave političkim temama.

Analizirano je ukupno 26 protesta „Srbija protiv nasilja” u Beogradu, od maja pa do kraja oktobra 2023. godine. Svaki od 26 beogradskih protesta je pojedinačno pretraživan ključnim rečima „Srbija protiv nasilja + Beograd + konkretan medij”. Potom su analizirani originalni tekstovi o protestima koji su bili dostupni u periodu monitoringa, uz fokusiranje vremenskog okvira na dan održavanja protesta i naredni dan.

Prilikom analize protesta protiv nasilja u ostalim gradovima Srbije, u istraživanje su uključeni i lokalni mediji koji su tog ili narednog dana izveštavali o lokalnom protestu i u okviru izveštavanja naveli određenu procenu posećenosti.

Uočene medijske procene su zatim klasifikovane u dve kategorije – *konkretne procene broja okupljenih* i *opisne procene*. Ukoliko je medij u svom tekstu naveo tačan ili okviran broj okupljenih, te procene su svrstavane u prvu kategoriju. U kategoriju opisnih procena su klasifikovani svi navodi medija koji su u vezi sa posećenošću skupa ali ne preciziraju broj okupljenih.

Zatim su zabeležene medijske procene upoređivane sa procenama Aleksandra Gubaša, koji se već godinama bavi računanjem broja okupljenih na protestima i drugim javnim skupovima, o čemu više možete čitati [ovde](#) i poslušati [ovde](#). Uz konkretne brojčane procene Gubaš je ponudio i rangiranje skupova spram broja građana koji su učestvovali, pa tako možemo govoriti o malim protestima (do 1,5 promila stanovništva nekog grada; u slučaju Beograda to je do 2.000 učesnika), srednjim (1,5-3,5 promila; u slučaju Beograda to je 2.000-5.000), velikim (3,5-7,5 promila; u slučaju Beograda 5.000-10.000), ogromnim (7,5-15 promila; za Beograd je to otprilike između 10.000 i 20.000) i „epskim“ (preko 15 promila, tj. 1,5% stanovništva, što je za Beograd preko 20.000 učesnika).

Osim protesta protiv nasilja, istom metodologijom je analizirano medijsko izveštavanje o skupu „Srbija nade” održanom 26. maja, protestu navijača Partizana protiv uprave iz 31. avgusta, o Prajd šetnji održanoj u Beogradu 9. septembra, kao i o dočeku košarkaša, basketasa i Novaka Đokovića 12. septembra.

Naposletku, zamolili smo Aleksandra Gubaša, koji nam je ustupio podatke o procenjenom broju okupljenih, da sumira okolnosti koje prebrajanje učesnika na javnim skupovima čini težim, tj. manje preciznim. On navodi pet problema:

1 Najveći problem prilikom procene broja učesnika javnih skupova u zimskim uslovima predstavlja smanjena vidljivost. Budući da se većina protesta i drugih okupljanja zakazuje u predvečernjim časovima, zimi je tada mrak, pa na snimcima nije lako vizuelno definisati glave učesnika i razlikovati ih međusobno i od drugih sličnih objekata. Pored toga, u mraku nije lako ni odrediti granice površine pokrivene masom učesnika.

2 Problem predstavljaju i protesti sa mnoštvom zastava i transparenata (kojih, doduše, nije bilo mnogo na protestima protiv nasilja, ali jeste na nekim drugim skupovima poslednjih meseci), jer takvi predmeti zaklanjaju učesnike koji se nalaze iza njih.

3 Na manjim protestima, kakvi su bili protesti protiv nasilja u Beogradu tokom svojih poslednjih nedelja, kao problem se pojavljuje i to što protestne šetnje ne zauzimaju celu širinu ulice, pa nekad nije lako razlikovati učesnike protestne šetnje od ljudi koji se kreću paralelno s kolonom, razgledaju izloge i nemaju veze sa samim protestom.

4 Na nekim protestima, kao što je bio protest navijača Partizana, kao problem može da se pojavi i bezbednost procenjivača, budući da navijači ne vole da se snimaju, a za preciznu procenu broja učesnika je neophodan video snimak, pa je potrebno razviti taktike neprimetnog snimanja.

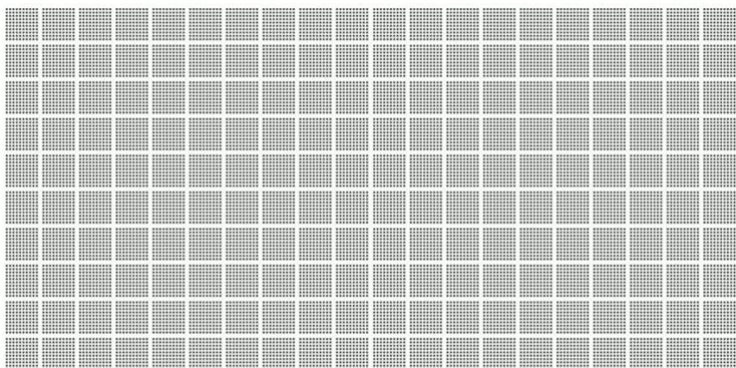
5 Ostali problemi su uglavnom standardni kao i za sve javne skupove, a ponajviše nejasna definicija broja učesnika skupova: da li govorimo o broju učesnika dok se protest dešava na jednom statičnom mestu ili govorimo o broju učesnika protestne šetnje? Ta dva broja se nekad razlikuju i za 50%. Kod protesta protiv nasilja tokom poslednjih nedelja ta razlika je bila praktično zanemarljiva, ali tokom prvih nekoliko protesta je bila vrlo značajna.

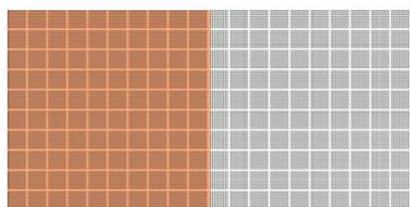

Protest „Srbija protiv nasilja“

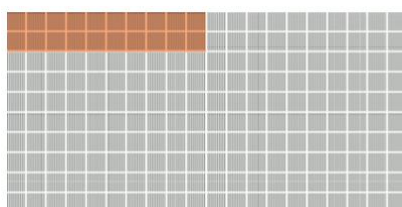
8. maj 2023.

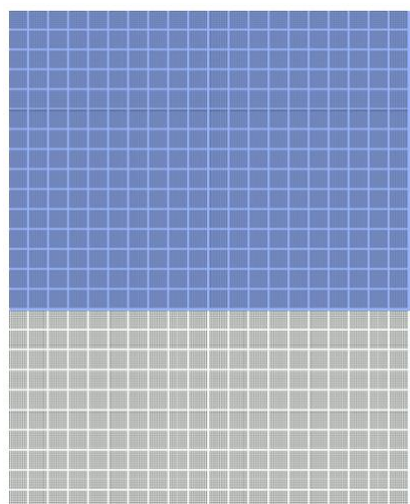
Procena (AG): **20.000**

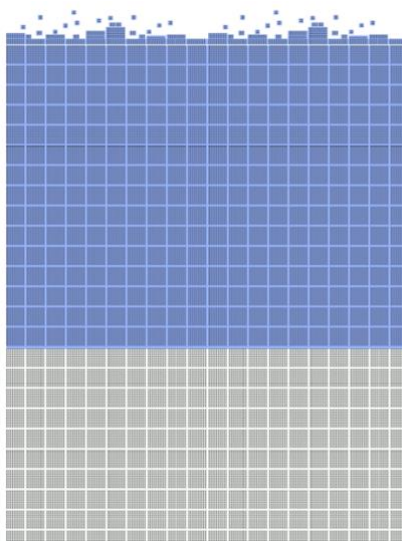
Alo: **10.000**

Politika: **2.000**

NI: **50.000**

NOVA: **više desetina hiljada**

OPISNE PROCENE (8. maj 2023)

Alo!

„Šaka jada“

Danas

„Jedan od najmasovnijih protesta u poslednje vreme“

INFORMER

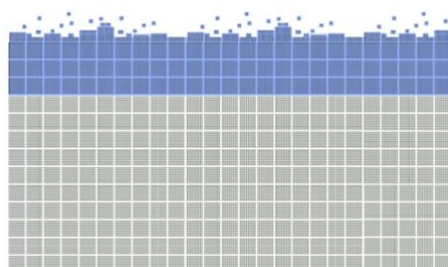
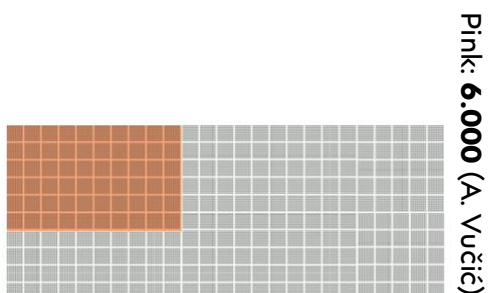
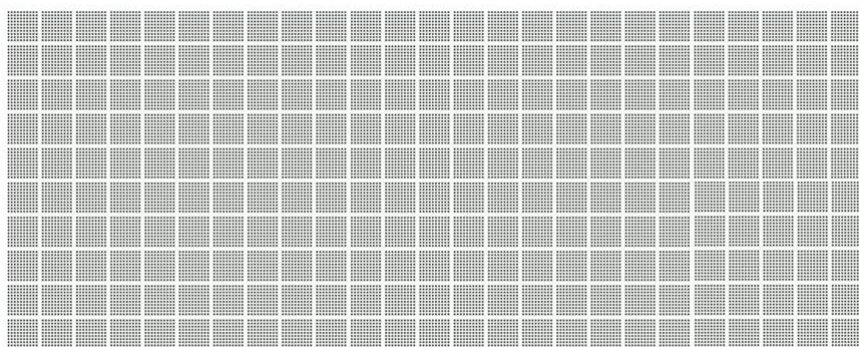
„Slab odziv“

Direktno.

„Nepregledna kolona“

Protest „Srbija protiv nasilja“

12. maj 2023.

OPISNE PROCENE (12. maj 2023)

„Veliki odziv“

„Mnogo više ljudi nego u ponedjeljak“

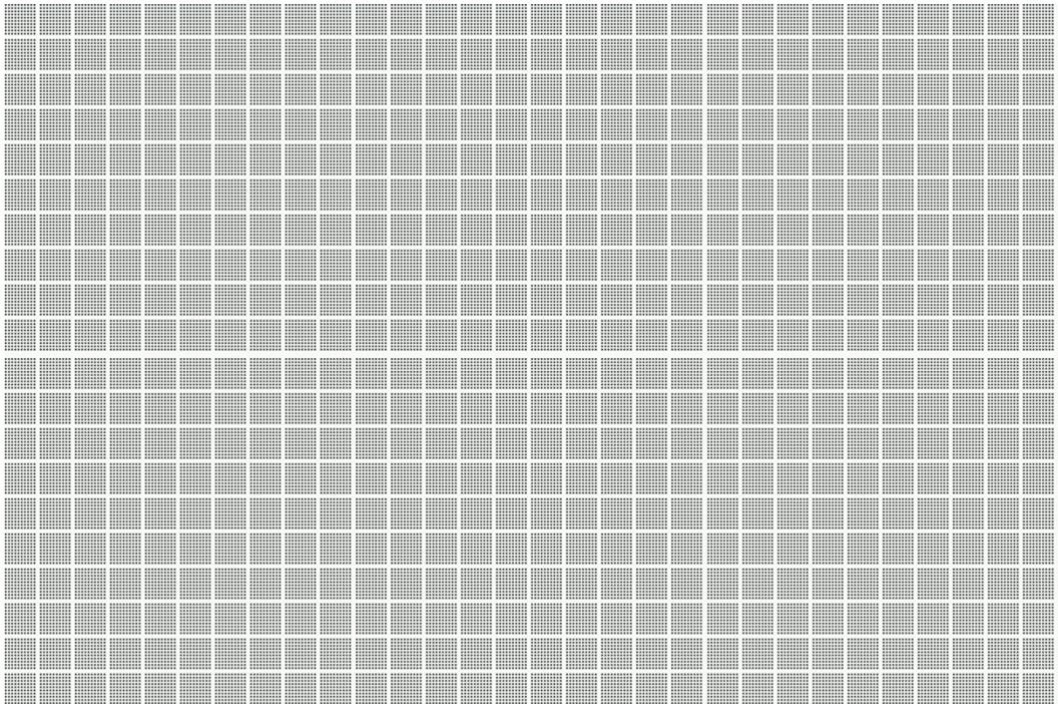
„Šačica obesnih lešinara“

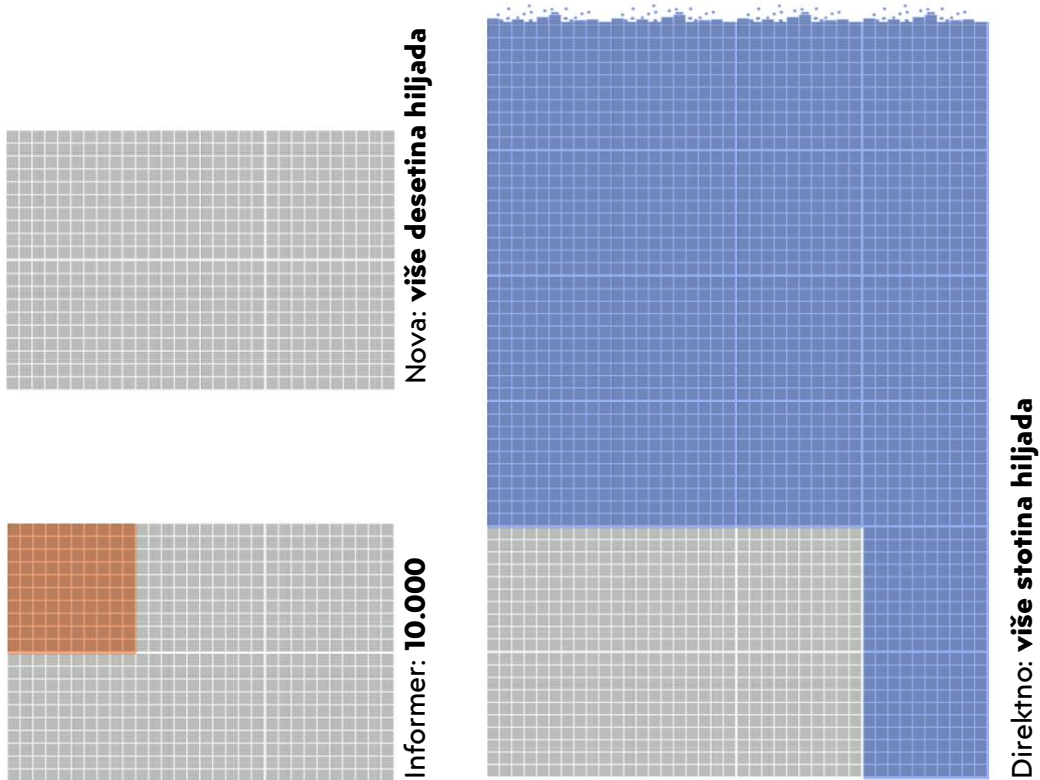
„Reka ljudi“

Protest „Srbija protiv nasilja“

19. maj 2023.

Procena (AG): **60.000**

OPISNE PROCENE (19. maj 2023)

Direktno.

„Igla nije imala gde da padne“

Danas

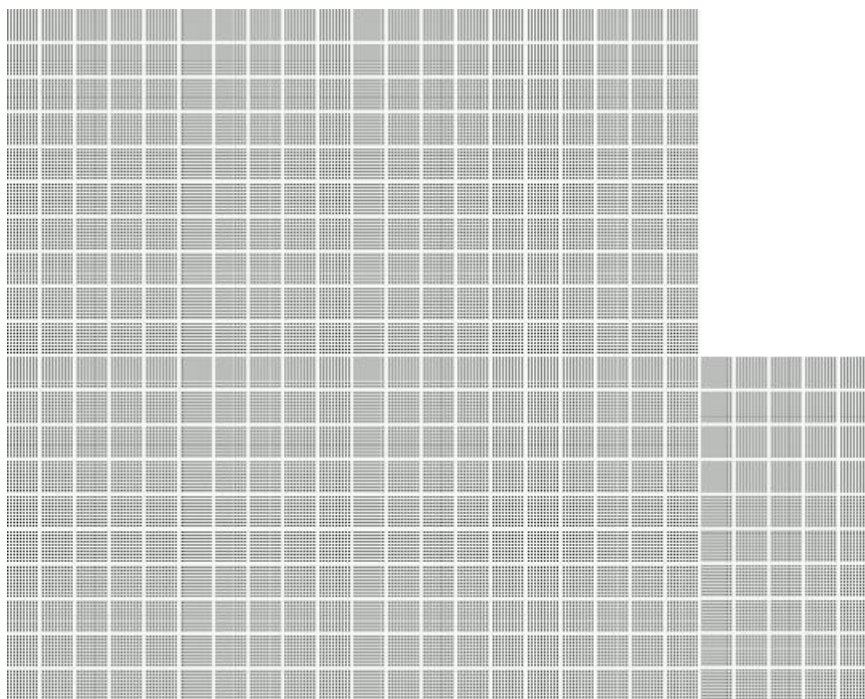
„Most Gazela počeo da se trese od broja ljudi“

INFORMER

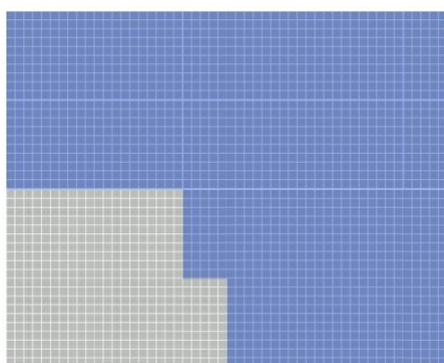
„Šaka jada“

Skup „Srbija nade“

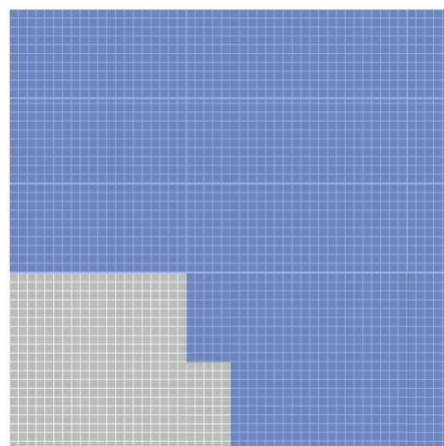
26. maj 2023.

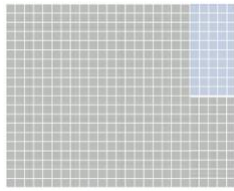
Procena (AG): **45.000**

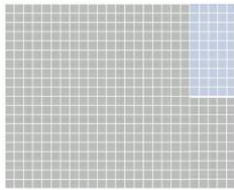
Informer: **200.000**

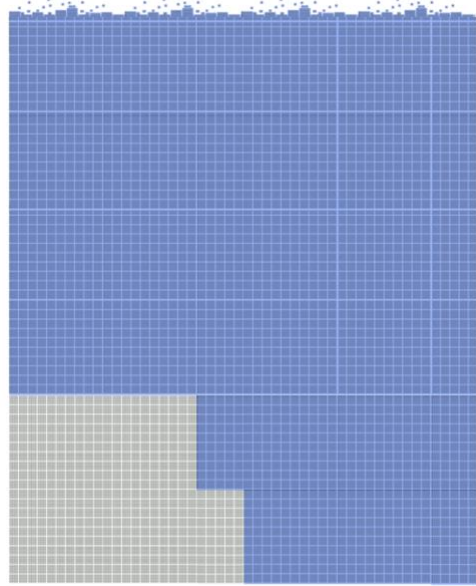
24 sedam: **250.000**

Nova: 45-50.000
(A. Gubaš)

Direktno: najviše
50.000

Alo: više stotina hiljada

OPISNE PROCENE (26. maj 2023)

„Veliki broj ljudi“

„Veliki broj građana“

„Najmasovniji skup u istoriji zemlje“

„Ni igla nema gde da padne“

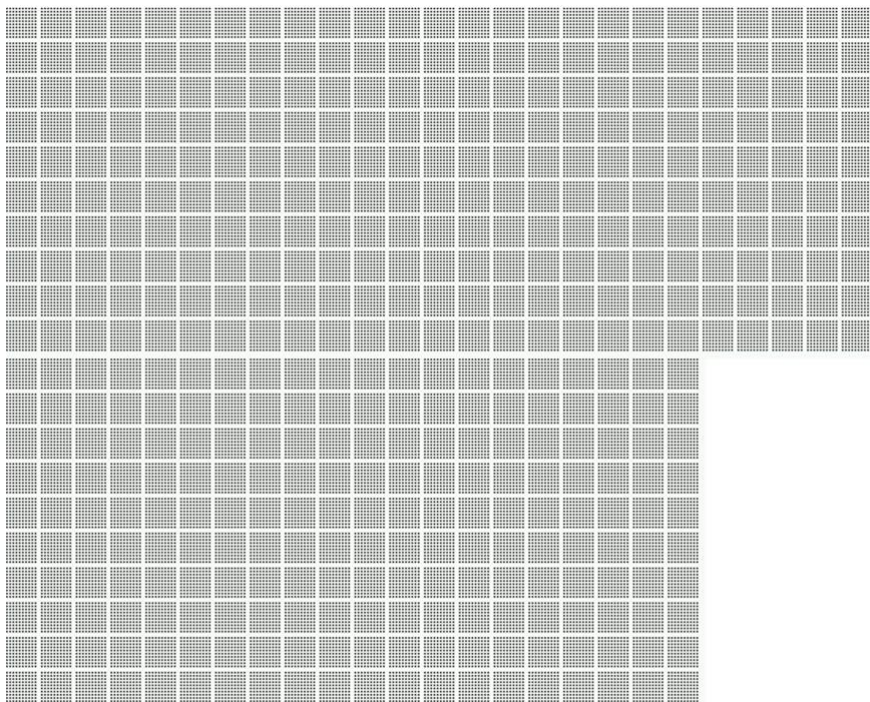
„Reka ljudi“

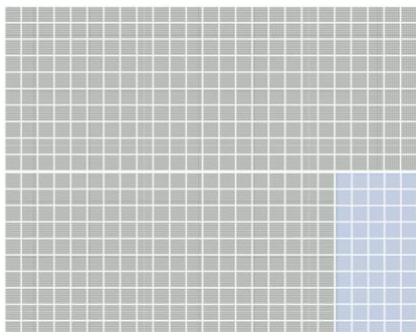
„Izuzetno veliki broj ljudi“

Protest „Srbija protiv nasilja“

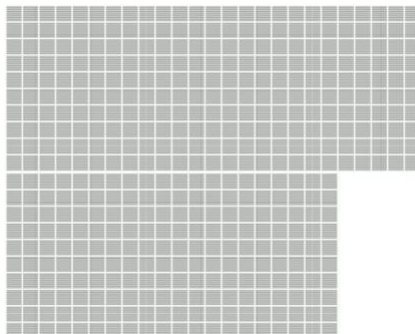
27. maj 2023.

Procena (AG): **45.000**

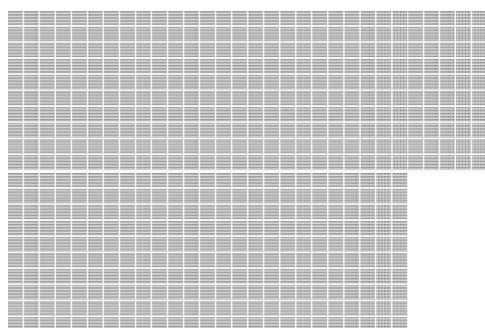
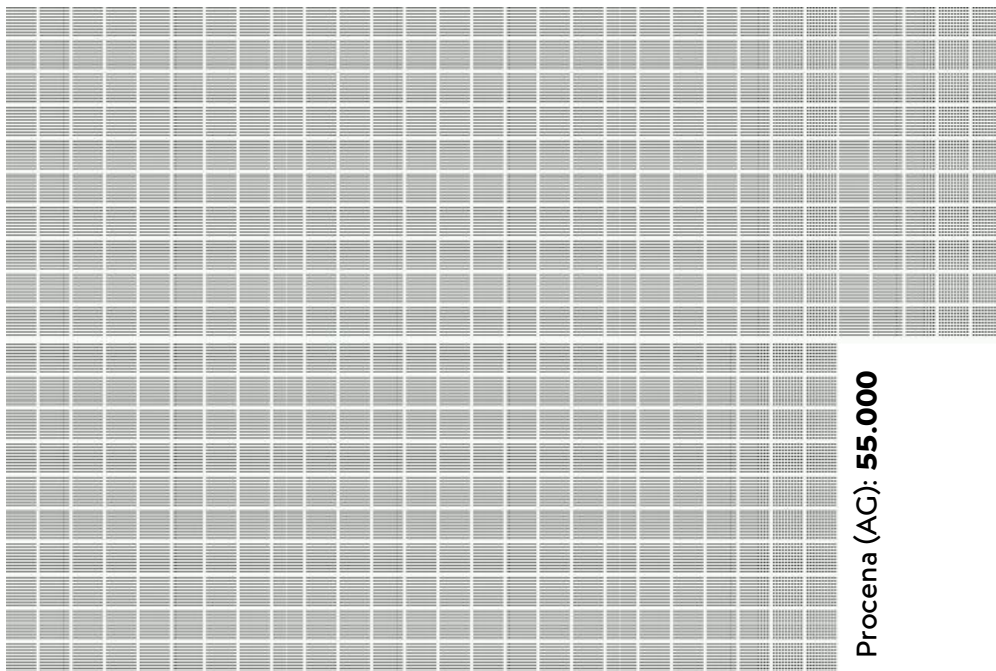
NI: **45-50.000**

Direktno: **više desetina hiljada**

Protest „Srbija protiv nasilja“

3. jun 2023.

Danas: **desetine hiljada**

OPISNE PROCENE
(3. jun 2023)

„Najmasovniji
protesti od 5.
oktobra“

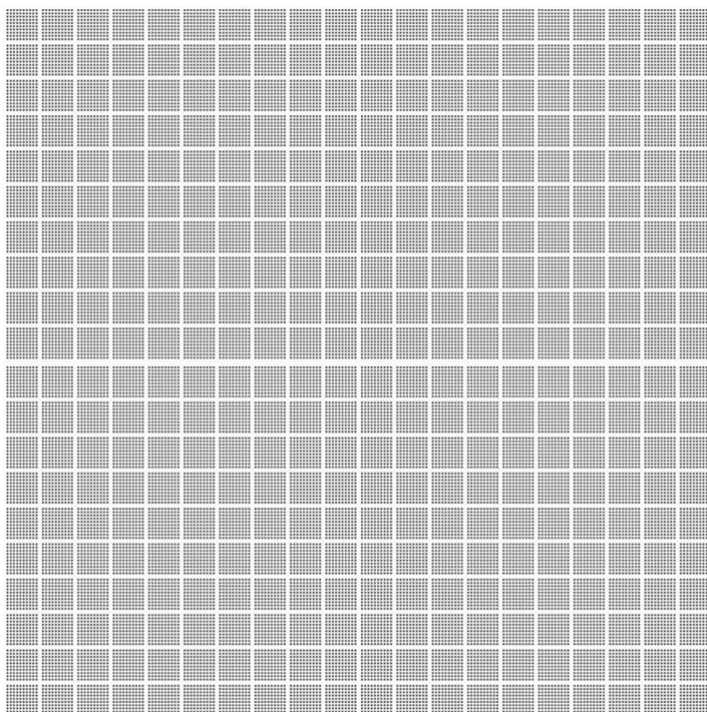

„Mnoštvo
građana“

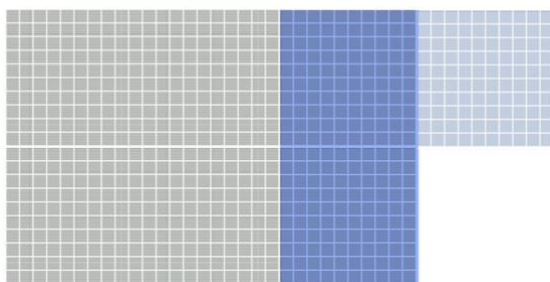

Protest „Srbija protiv nasilja“

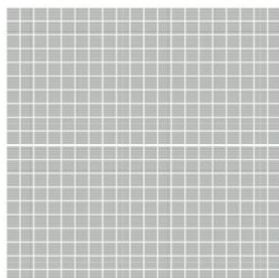
10. jun 2023.

Procena (AG): **40.000**

Nova: **60-70.000**
(D. Đilas)

Danas: **desetine
hiljada**

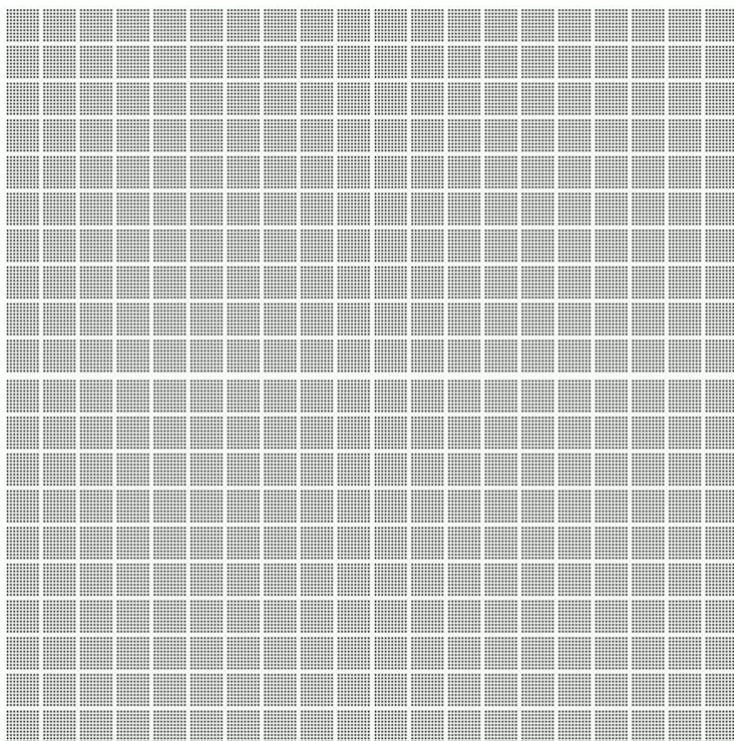
OPISNE PROCENE
(10. jun 2023)

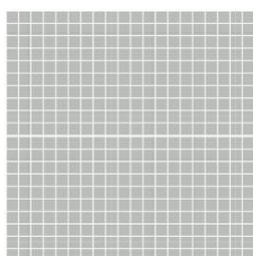
„Znatno manje
posećen skup
nego prošle
sedmice “

Protest „Srbija protiv nasilja“

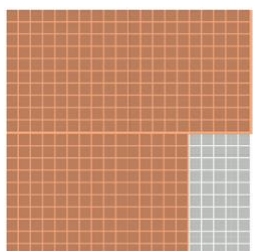
17. jun 2023.

Procena (AG): **40.000**

Danas: **više**
desetina hiljada

NI: **35.000**

OPISNE PROCENE (17. jun 2023)

Alo!

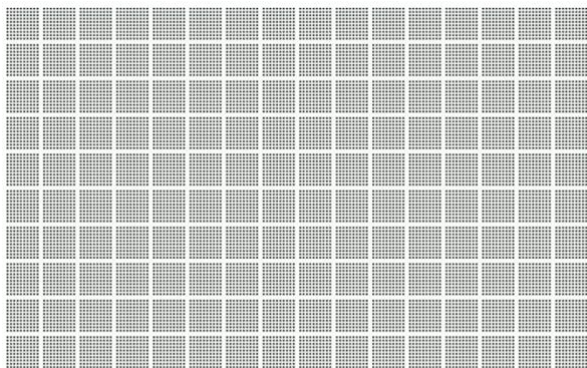
„Okupio se
manji broj
ljudi“

Danas

„Začelje kolone
se ne nazire“

Protest „Srbija protiv nasilja“

24. jun 2023.

Procena (AG): **16.000**

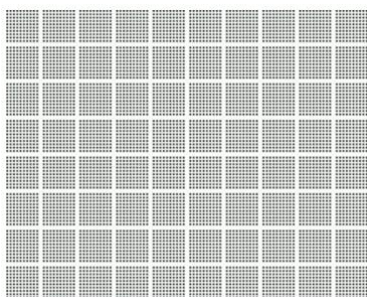
OPISNE PROCENE
(24. jun 2023)

N1

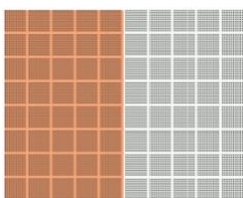
„Manje ljudi
na protestu“

Protest „Srbija protiv nasilja“

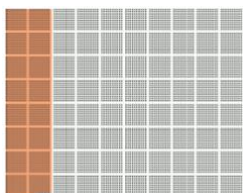
1. jul 2023.

Procena (AG): **8.000**

Kurir: **nešto više
od 4.000** (A. Vučić)

Blic: **1.986**
(Ž. Mitrović)

OPISNE PROCENE
(1. jul 2023)

nova.rs

„Veliki broj
građana ispred
Pinka“

INFORMER

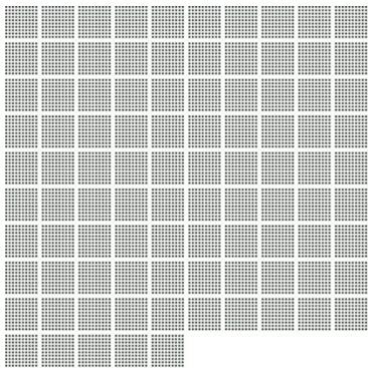
„Iz vikenda u
vikend sve je
manje šetača“

Alo!

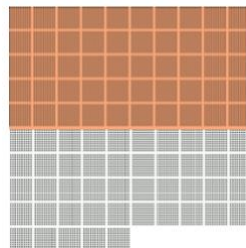
„Znatno
manje ljudi“

Protest „Srbija protiv nasilja“

8. jul 2023.

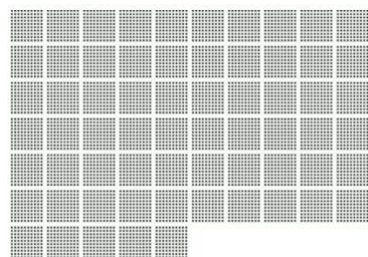
Procena (AG): **9.500**

Danas: **5.000**

Protest „Srbija protiv nasilja“

15. jul 2023.

Procena (AG): **6.500**

OPISNE PROCENE
(15. jul 2023)

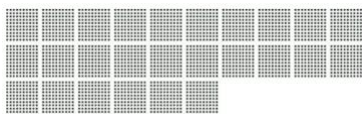
„Najslabije
posećen
protest od
početka“

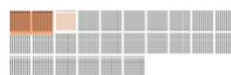
„Manji odziv
građana“

Protest „Srbija protiv nasilja“

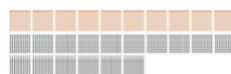
22. jul 2023.

Procena (AG): **2.600**

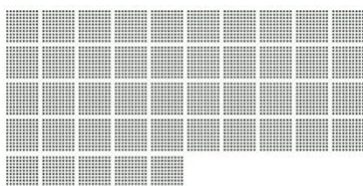
Blic: **200-300 ljudi na početku protesta**

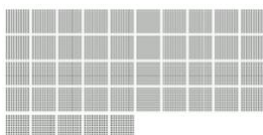
Nova: **Nekoliko stotina**

Protest „Srbija protiv nasilja“

29. jul 2023.

Procena (AG): **4.500**

Danas: **hiljade građana**

OPISNE PROCENE
(29. jul 2023)

Alo!

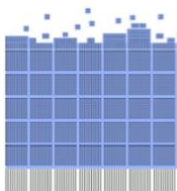
„Evidentno
manje ljudi“

Protest „Srbija protiv nasilja“

5. avgust 2023.

Procena (AG): **700**

Danas: **nekoliko hiljada**

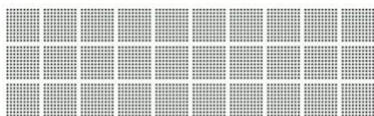
OPISNE PROCENE
(5. avgust 2023)

„Znatno manji broj nego prethodnih nedelja“

Protest „Srbija protiv nasilja“

12. avgust 2023.

Procena (AG): **3.000**

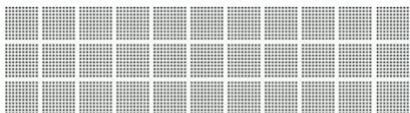
OPISNE PROCENE
(12. avgust 2023)

„Ove subote više ljudi nego tokom prethodnih protesta“
(M. Berić)

Protest „Srbija protiv nasilja“

19. avgust 2023.

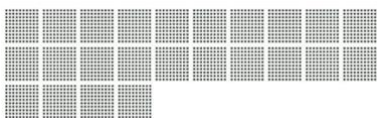
Procena (AG): **3.300**

Danas: **Nekoliko hiljada**

Protest „Srbija protiv nasilja“

26. avgust 2023.

Procena (AG): **2.400**

OPISNE PROCENE (26. avgust 2023)

Telegraf

„Manje ljudi
nego prethodne
subote“ (Tanjug)

Danas

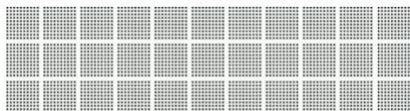
„Veći broj učesnika
u odnosu na
prethodni protest“

N1

„Nešto masovniji
protest nego
protekle sedmice“

Protest „Srbija protiv nasilja“

2. septembar 2023.

Procena (AG): **3.300**

Danas: **Više hiljada**

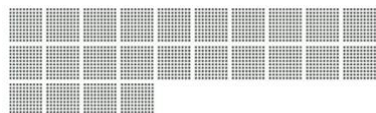
OPISNE PROCENE
(2. septembar 2023)

„Broj građana
na protestu
veći nego
prošle i
preprošle
nedelje“

Protest „Srbija protiv nasilja“

8. septembar 2023.

Procena (AG): **2.300**

Protest „Srbija protiv nasilja“

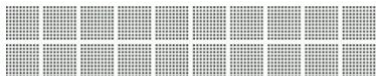
16. septembar 2023.

Procena (AG): **2.000**

Protest „Srbija protiv nasilja“ 23. septembar 2023.

Procena (AG): **2.000**

OPISNE PROCENE
(23. septembar 2023)

„Malobrojni
okupljeni“

„Večerašnje
okupljanje
doživelo debakl“

Protest „Srbija protiv nasilja“ 30. septembar 2023.

Procena (AG): **2.100**

OPISNE PROCENE
(7. oktobar 2023)

„Manje ljudi
nego što je to
bio slučaj ranije“

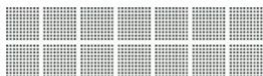
Protest „Srbija protiv nasilja“ 7. oktobar 2023.

Procena (AG): **1.400**

Protest „Srbija protiv nasilja“

14. oktobar 2023.

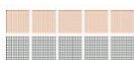
Procena (AG): **1.400**

Protest „Srbija protiv nasilja“

21. oktobar 2023.

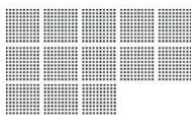
Procena (AG): **1.000**

Danas: **par stotina**

Protest „Srbija protiv nasilja“

28. oktobar 2023.

Procena (AG): **1.300**

Danas: **više stotina** (BBC)

OPISNE PROCENE
(14. oktobar 2023)

„Malobrojne
pristalice“

OPISNE PROCENE
(21. oktobar 2023)

„Malobrojni
opozicionari“

„Osetni manji
broj ljudi“

OPISNE PROCENE
(28. oktobar 2023)

„Izvestan broj
demonstranata“

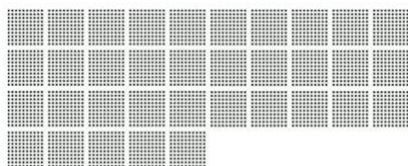
„Nekolicina
demonstranata“

Drugi veliki skupovi u Beogradu

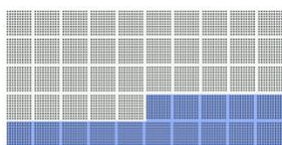
Kako bismo utvrdili da li su procene o broju učesnika javnih skupova preciznije kada je reč o nepolitičkim skupovima, odabrali smo tri takva događaja i pregledali izveštaje medija o njima.

Protest navijača Partizana protiv rukovodstva kluba

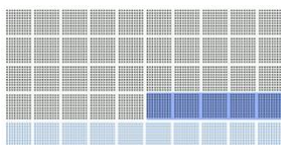
31. avgust 2023.

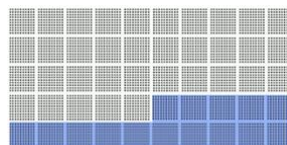
Procena (AG): **3.500**

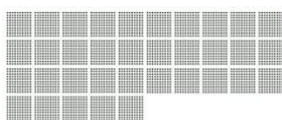
Blic: **oko 5.000**

Kurir: **4.000-5.000**

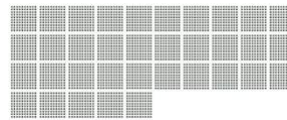
24sedam: **oko 5.000**

Telegraf: **nekoliko hiljada**

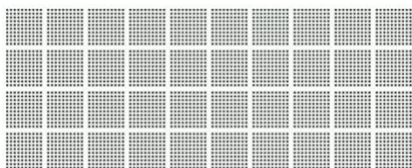
Nova: **oko 3.000**

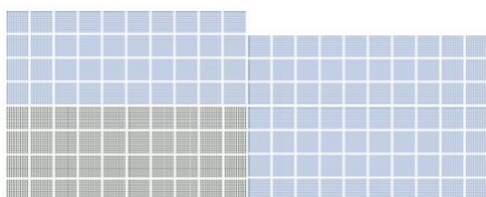
Politika: **nekoliko hiljada**

Prajd šetnja 2023

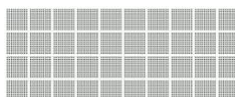
9. septembar 2023.

Procena (AG): **oko 4.000**

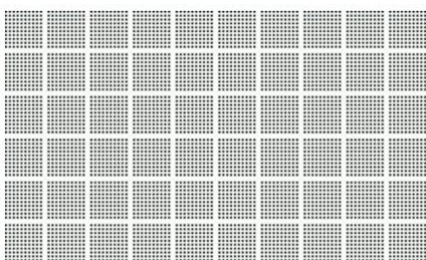
NI: **do 15.000** (organizatori)

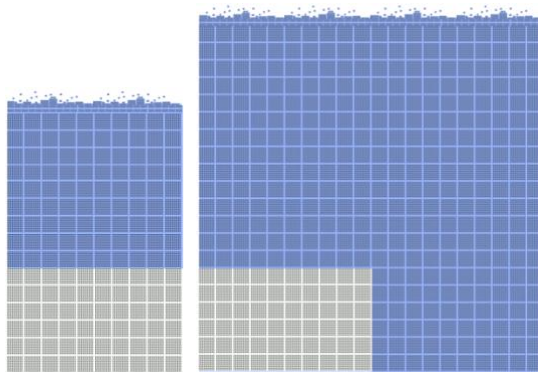
Espresso: **više hiljada**

Doček košarkaša, basketasa i Novaka Đokovića

12. septembar 2023.

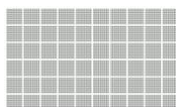

Procena (AG): **oko 6.000**

Danas: **više od 15.000**

Kurir / Mondo / Alo /
Novosti / B92 / RTS /
Republika / Pink : **više desetina hiljada ljudi**

Nova / 24sedam / Direktno: **više hiljada**

OPISNE PROCENE (12. septembar 2023)

„Veliki broj građana“

„Veliki broj navijača“

„Nepregledna masa ljudi“

„Ogroman broj navijača“

„Veliki broj građana“

Lokalni protesti u Srbiji

Analiza lokalnih protesta obuhvatila je skupove u Bačkoj Palanci, Bogatiću, Čačku, Gornjem Milanovcu, Jagodini, Kragujevcu, Kruševcu, Leskovcu, Nišu, Novom Sadu, Petrovcu na Mlavi, Požarevcu, Smederevu, Somboru, Sremskoj Mitrovici, Užicu, Valjevu, Vranju, Vršcu i Zrenjaninu. Monitoring je obuhvatio i izveštavanje lokalnih medija.

Bačka Palanka

U medijskom pokrivanju protesta u Bačkoj Palanci izbegavalo se nagađanje o posećenosti. Iako su se, po broju okupljenih, u ovom gradu dešavali protesti „velikih“ i „ogromnih“ razmera, u posmatranim medijima gotovo da nisu zabeležene procene broja učesnika.

Dve procene zabeležene su za proteste održane 6. i 7. avgusta na portalu **021**. Okupljenih građana na ova dva protesta je, prema procenama, bilo između 310 i 320, a 021 je izvestio o „nekoliko stotina“ prisutnih.

Četrnaestog avgusta održan je 10. protest u Bačkoj Palanci, kojem je prisustvovalo 140 građana. Analizom medijskog izveštavanja nakon ovog protesta uočena je i procena bačkopalanačkog medija RTV Bap. Naslov njihovog teksta iz 14. avgusta glasi: „Bačka Palanka ima 13 sela i 50 ljudi na protestu opozicije“.

Bogatić

Četvrtog avgusta organizovan je protest protiv nasilja u Bogatiću, kome je prema Gubaševim zapisnicima prisustvovalo oko 130 građana. O posećenosti izvestio je lokalni portal **Mačvainfo**, navodeći da je skupu prisustvovalo „150 do 200“ učesnika. U pitanju je blago uvećana procena.

Čačak

Protesti „Srbija protiv nasilja“ u Čačku su na osnovu procene A. Gubaša o broju okupljenih pretežno bili klasifikovani u „ogromne“ proteste. Usled toga, navodi o broju

okupljenih mogli su se pronaći u na portalu **Danas**, ali i u lokalnim medijima kao što su **Morava.info** i **Glas Zapadne Srbije**.

Tridesetog juna na protestu u Čačku bilo je okupljeno oko 420 građana, prema Gubaševim procenama. Sa druge strane, mediji su ponudili dve procene. Danas je izveštio kako se na protestu u Čačku nalazi „nekoliko stotina“ građana, potpuno istu procenu je preneo i portal Morava.info, dok je na portalu Glas Zapadne Srbije istaknut broj od „oko 200“ prisutnih. Prve dve procene jesu neprecizne, ali se mogu okarakterisati kao relativno tačne, dok je konkretnija procena portala Glas Zapadne Srbije više nego dvostruko manja od stvarnog broja učesnika.

Na protestu protiv nasilja u Čačku koji je održan 18. avgusta prisustvovalo je oko 300 građana. Međutim, u tekstu portala Danas uočen je netačan podatak da je ovom protestu „prisustvovalo oko 15 ljudi“. U pitanju je procena čak 20 puta manja od realne.

Značajan za analizu je 17. protest, organizovan 20. oktobra, na kom je zabeleženo učešće 220 ljudi. U pitanju je „Protest protiv nasilja nad Kablarom“. O skupu, ali i brojnosti okupljenih, pisali su ponovo mediji Danas i Glas Zapadne Srbije. I ovog puta su obe procene bile manje od stvarnog broja prisutnih: u tekstu portala Danas govori se o „oko 100“ okupljenih, dok Glas Zapadne Srbije daje još nižu procenu od „80 nezadovoljnih građana“.

Gornji Milanovac

Proteste „Srbija protiv nasilja“ u Gornjem Milanovcu u najvećoj meri su pratili portali **Gminfo.rs** i **Danas**.

Gminfo.rs se u svojim tekstovima koristio isključivo opisnim procenama, bez navođenja konkretnih brojki. Za protest 4. avgusta istakli su da je tog dana bio „slabiji odziv nego na početku protesta“, a podaci kažu da je bilo između 130 i 140 učesnika. Već za sledeći protest u avgustu napisali su kako je okupljenih „u nešto većem broju nego prošlog puta“, što jeste tačno, s obzirom na to da je 11. avgusta na protestu bilo između 170 i 180 učesnika.

Na okupljanju 1. septembra bilo je dvostruko više ljudi, odnosno 280, a Gm.info je okarakterisao protest kao „masovniji od prethodnih“. Ipak, nije naznačeno da li se aludira na protest održan nekoliko sedmica pre konkretnog protesta ili na sve proteste u Gornjem Milanovcu od početka njihovog održavanja.

Trinaestog oktobra posećenost je pak bila manja, sa otprilike 110 učesnika. Ovog puta u izveštaju portala Gm.info nije navedena procena, ali jeste na portalu Danas. U njihovom tekstu objavljeno je kako se na ovom skupu okupilo „nekoliko desetina građana“.

Jagodina

Protesti protiv nasilja su u Jagodini započeli nešto kasnije nego u većini ostalih gradova u Srbiji. Prema izveštavanju medija, razlog tome jeste što je u pitanju grad u kome „već dve decenije vlast ima jedan čovek“. S obzirom na društveno-politički kontekst, okupljanja u ovom gradu propratilo je više medija, među kojima je tabloid **Alo**, **N1** ali i **Portal035**, koji pokriva dešavanja u ovom gradu.

Prvi protest „Srbija protiv nasilja“ u Jagodini održan je 1. jula, a svoje procene o broju okupljenih dali su svi gorenavedeni mediji. Na portalu N1 zabeležena je procena od „više stotina“ učesnika, Portal035 je u svom tekstu naveo „stotinak“ prisutnih, dok je Alo pružio jednu opisnu procenu u vidu konstatacije da je „propao protest opozicije u Jagodini“. Prema Gubaševim zapisnicima, na prvom protestu je učestvovalo oko 130 građana. Shodno tome, relativno tačnu procenu dao je Portal035, dok su druge dve pogrešne – jedna je preuveličana, dok je druga umanjena.

Četvrtog avgusta broj okupljenih na protestu u Jagodini spao je na 35, a zabeležena je samo jedna opisna procena na portalu N1, koji navodi kako je prisutno „upola manje ljudi nego prošlog petka“.

Kragujevac

Protesti „Srbija protiv nasilja“ održavani su i u Kragujevcu, a medijske procene o njihovoj posećenosti uglavnom nisu bile dovoljno precizne. O protestima u Kragujevcu izveštavali su mediji **N1** i **Danas** ali i kragujevački informativni portal pod nazivom **U centar**.

Prema procenama A. Gubaša, na protestu protiv nasilja održanom 1. jula prisustvovalo je 670 građana, zbog čega je on svrstan u kategoriju „velikih protesta“. U svojim izveštavanjima o ovom protestu N1 i Danas su pružili procene broja okupljenih od „nekoliko stotina“ i „više stotina“. Sa druge strane, lokalni portal U centar izvestio je kako je „okupljenih manje od 1000“, što naizgled deluje kao najveća procena od sve tri, ali je takođe istakao da je u pitanju „neverovatno mala posećenost“ protesta.

Osmog jula je na protestu u Kragujevcu prema Gubaševim zapisnicima prisustvovalo oko 550 ljudi. Međutim, Danas u svom tekstu izveštava kako je „prema prvim procenama prisutno skoro 1000 građana“. Reč je o netačnoj proceni, s obzirom na to da je broj okupljenih bio skoro pa dvostruko manji.

Kad je reč o kasnijim protestima, broj okupljenih u Kragujevcu je postepeno opadao, te su i sami mediji ređe izveštavali o njima. A kad su izveštavali – više se nisu bavili procenjivanjem broja učesnika.

Kruševac

Prvi protest „Srbija protiv nasilja“ u Kruševcu organizovan je 6. jula, a na osnovu procene posećenosti svrstan je u kategoriju „velikih“ protesta. Skupu je prisustvovalo oko 460 okupljenih građana, a svoje procene ponudili su **Danas**, kao i kruševački portal **o37info**. Kod pomenutih medija zabeležena je blago preuveličana procena, pa je Danas napisao kako je prisutnih „više od 500“ dok je na portalu o37info zabeležena procena od „oko 500“ građana.

Leskovac

Protestima „Srbija protiv nasilja“ održanim u Leskovcu pažnju je posvetilo više medija sa prostora Južne Srbije. Procene o posećenosti skupova u ovom gradu zabeležene su na portalima **Jugpress**, **Jugmedia**, **Južne vesti** i **Rešetka**. U tekstovima su više bile zastupljene „opisne“ nego brojčane procene.

Na protestu održanom 1. jula, prema procenama A. Gubaša, prisustvovalo je 220 građana. Jugpress je pružio okvirnu procenu od „više stotina“, dok je portal Južne vesti ukazao na „manji broj građana od prošlonedeljnog okupljanja“. Procena od više stotina može se okarakterisati kao relativno tačna, s obzirom na to da je na skupu bilo malo više od dve stotine učesnika, premda bi adekvatniji opis u ovom slučaju bio „par stotina“.

Nešto veći broj okupljenih zabeležen je na „Protestu protiv nasilja“ održanom 8. jula. Okupilo se oko 350 građana. Jugpress je opet upotrebio procenu od „više stotina“, dok je u tekstu portala Rešetka upotrebljen izraz „na stotine građana“, koji potencijalno može zvučati preuveličavajuće ali istovremeno nije sasvim pogrešan.

Na protestima 22. jula i 12. avgusta mediji su uglavnom ukazivali na manji broj okupljenih. Tako je, na primer, portal Jugmedia izvestio da je 22. jula „bilo najmanje ljudi do sad“, a Rešetka kako je na ulicama Leskovca „znatno manji broj ljudi nego pretходnih subota“. Procene iz zapisnika A. Gubaša od 170 građana (22. jula), a potom 90 građana (12. avgusta), takođe se podudaraju sa pomenutim medijskim procenama.

Neznatno uvećanje broja okupljenih bilo je karakteristično za skup iz 19. avgusta, a ono se vidi u izveštavanju portala Jugpress. Naime, Gubaševe procene ukazuju kako je tog dana prisustvovalo 100 ljudi, a Jugpress sugerise da je bilo „nešto više ljudi nego prošle subote“. Sa druge strane, na portalu Rešetka se spekulisalo o broju prisutnih prosvetnih radnika. U svom tekstu naveli su da je, „iako je tema protesta bila prosveta, na šetnji uočen više nego mali broj prosvetnih radnika“.

Protesti protiv nasilja u Nišu su za vreme juna, jula i avgusta meseca prešli iz grupe „velikih protesta“ u grupu „malih“. Od protesta održanog 7. jula, na kom je prema procenama A. Gubaša bilo između 750 i 800 učesnika, već 25. avgusta broj okupljenih je bio skoro pet puta manji, sa ukupno 180 ljudi na skupu. O protestima u Nišu izveštavali su mnogi mediji, kako nacionalni tako i lokalni; međutim, samo su se portali **Danas**, **Niške vesti** i **Južne vesti** upustili u procenu broja okupljenih.

Na pomenutom protestu 7. jula, kada je broj okupljenih bio između 750 i 800, **Danas** je u svom tekstu izvestio kako je bilo „oko 2000“ učesnika protesta. Reč je o više nego udvostručenoj proceni.

Ipak, nakon šestog protesta „Srbija protiv nasilja“ u Nišu, održanog 21. jula, **Danas** je izvestio da se ovaj put okupilo „nekoliko stotina građana“. Ova procena nije pogrešna, s obzirom na to da se tada u Nišu okupilo oko 330 građana.

Još jedno značajno nepodudaranje između stvarnog broja okupljenih i medijske procene zabeleženo je nakon protesta 29. septembra. Oko 600 učesnika prisustvovalo je ovom skupu krajem septembra, a lokalni medij **Niške vesti** izvestio je kako je bilo „oko 2000“ okupljenih. Na portalu **Južne vesti** je, sa druge strane, konstatovano samo okupljanje „znatno većeg broja ljudi“ nego ranijih sedmica.

O protestima „Srbija protiv nasilja“ koji su održani u Novom Sadu najviše je pisao lokalni portal **o21**, a zatim **Moj Novi Sad** i **NS uživo**. Posećenost protesta u Novom Sadu počela je da opada nakon određenog perioda, što su ujedno preneli i pomenuti mediji.

Tridesetog juna održana je blokada puta u ovom gradu na kojoj je, prema procenama A. Gubaša, prisustvovalo između 350 i 360 građana. Međutim, ovde smo naišli na dve suprotstavljene medijske procene. Portal **o21** izvestio je da se na blokadi puta nalazi „više stotina ljudi“ dok je **NS Uživo** u tekstu ukazao da je na blokadi prisutno „manje od 100 ljudi“, te da je u pitanju „potpuni neuspeh u privlačenju građana“. U ovom slučaju je procena **o21** svakako bliža Gubaševoj proceni broja okupljenih.

Sa druge strane, na protestu 4. avgusta procene istih portala bile su znatno više usaglašene. Ovom skupu prisustvovalo je 100 građana; **NS uživo** izvestio je kako je okupljenih „manje od 100“ dok je u tekstu **o21** istaknuto da je u pitanju „najmanji broj građana na dosadašnjim protestima u Novom Sadu“.

Procene portala Moj Novi Sad zabeležene su za proteste održane 18. i 25. avgusta, i u većoj meri su se podudarale sa procenama A. Gubaša. Na primer, 18. avgusta je, prema njegovim procenama, na novosadskom protestu „Srbija protiv nasilja“ prisustvovalo 160 građana, a u tekstu portala Moj Novi Sad se uočava procena od „oko 150 građana“.

Petrovac na Mlavi

O posećenosti protesta u Petrovcu na Mlavi u medijima se nije mnogo nagađalo. On je pak na osnovu proračuna broja okupljenih uglavnom bio svrstavan u grupe „ogromnih“, pa čak i „epskih protesta“.

Šestog jula održan je prvi protest protiv nasilja u Petrovcu na Mlavi, na kom je učestvovalo oko 180 građana. Taj broj okupljenih u Petrovcu na Mlavi srazmeran je broju od skoro 36.000 demonstranata u Beogradu. U svom izveštavanju okvirnu procenu ponudio je požarevački medij **Boom93**, koji je naveo kako je prvom skupu prisustvovalo „nešto manje od 200 ljudi“.

Na protestu 20. jula prebrojan je jednak broj ljudi kao i na prvom protestu, ali je N1 u svom izveštavanju preneo kako je okupljenih bilo „nekoliko stotina“.

Požarevac

Protest protiv nasilja održan 1. jula u Požarevcu je, na osnovu posećenosti, klasifikovan u grupu „ogromnih“ protesta (390 učesnika u Požarevcu srazmerno je učešću deset i po hiljada demonstranata u Beogradu). Prilično precizna procena od „oko 400“ učesnika uočena je u tekstu lokalnog portala **Boom93**.

O kasnijim protestima je u najvećoj meri izveštavao lokalni medij pod nazivom **eBraničevo**, te je gotovo uvek u sklopu izveštaja sa protesta postojala i određena procena brojnosti. Na primer, za protest održan 25. avgusta zabeležena je procena od 40-50 ljudi, a u tekstu portala eBraničevo naznačeno je kako je okupljenih na ulicama bilo „oko 70“. Međutim, tačnu procenu su ponudili nakon protesta 8. septembra, kad je opet bilo oko 50 građana. Isti broj uočen je i u njihovom izveštaju.

Smederevo

O posećenosti 3. skupa „Smederevo protiv nasilja“ izvestio je samo lokalni portal pod nazivom **Podunavlje.info**. Protestu je, prema podacima, prisustvovalo između 130 i 150 ljudi, a Podunavlje.info je u svom tekstu prenelo kako „izveštaj ne bi bio potpun kada ne bi imao brojku“ te da se „gradom okupilo i prošetalo stotinak, možda čak i manje, ali najviše mladih ljudi“.

Sombor

Protesti „Srbija protiv nasilja“ održavani su i u Somboru, ali se o njima veoma retko izveštavalo. O somborskim okupljanjima uglavnom je pisao isključivo lokalni portal **SOinfo**, u čijim tekstovima su uočene dve procene posećenosti. Naime, 6. jula održan je protest na kome je učestvovalo oko 140 građana. U tekstu portala **SOinfo** zabeležena je okvirna procena od „stotinak“ učesnika.

25. avgusta je somborskom protestu prisustvovalo oko 90 ljudi, a portal **SOinfo** preneo je opisnu procenu kako je ovog puta „prisustvovalo više građana nego prethodnih sedmica“.

Sremska Mitrovica

Prvi građanski protest „Srbija protiv nasilja“ održan je u Sremskoj Mitrovici 7. jula. Prema procenama Gubaševih saradnika, skupu je prisustvovalo između 160 i 170 građana, na osnovu čega je klasifikovan u „velike“ proteste.

Procena broja okupljenih zabeležena je na lokalnom portalu **Ozon media**, u čijem tekstu se prenosi kako je skupu, prema rečima poslanika Đorđa Đorđića, prisustvovalo oko trideset ljudi. U pitanju je čak pet puta manja procena.

Užice

Kad je reč o protestima „Srbija protiv nasilja“ u Užicu, mediji se u svom izveštavanju nisu u toj meri bavili procenama broja okupljenih. Međutim, tri puta kad jesu, procene su se gotovo u potpunosti podudarale sa onima iz Gubaševih zapisnika.

Šestog jula je u Užicu održan 9. protest protiv nasilja, na kom je prisustvovalo između 230 i 240 okupljenih građana. Nakon protesta, na lokalnom portalu **ZoomUE Vesti Zapadne Srbije** objavljena je procena od „oko 200“ učesnika.

Na okupljanjima 14. septembra i 12. oktobra se, prema procenama A. Gubaša, našlo oko 50 građana. Prilikom izveštavanja o oba pomenuta protesta, **Danas** je naveo procenu od „pedesetak“ učesnika. U slučaju oktobarskog protesta, ovaj portal je učesnike okarakterisao kao „pedesetak najupornijih Užičana“. U oba slučaja procena Danasa je tačna.

Valjevo

Procene posećenosti kad je reč o protestima protiv nasilja u Valjevu zabeležene su i u medijima sa nacionalnim pokrivanjem, poput portala **Danas** i **Direktno**. Takođe, pažnju ovim protestima posvetio je i lokalni portal pod nazivom **Kolubarske.rs**. Prvi protesti u Valjevu imali su prilično značajan odziv, zbog čega su o njima izveštavali i veći mediji.

Skupu održanom 29. juna je, prema Gubaševim zapisnicima, prisustvovalo između 720 i 730 građana, zbog čega je klasifikovan u grupu tzv. „ogromnih protesta“ (ovaj broj građana na protestu u Valjevu ekvivalentan je učešću 10-20 hiljada građana u Beogradu). Kolubarske.rs ocenile su da je okupljanju prisustvovalo „više stotina građana“. Istom procenom koristio se upravo portal Jugpress za proteste u Leskovcu koji su okupili nešto više od 200 građana. Poređenjem ova dva slučaja primećuje se koliko izraz „više stotina ljudi“ može biti neprecizan i širokog opsega.

Dvadesetog jula održan je protest na kome je, prema procenama A. Gubaša, prisustvovalo gotovo dvostruko manje ljudi, odnosno 380 građana. Na primeru ovog skupa uočili smo izvesnu suprotstavljenost u izveštavanju dva medija – portala Danas i Direktno. Naime, ovi mediji objavili su potpuno suprotne procene broja okupljenih. Danas je u svom tekstu naznačio kako su se građani okupili u „nešto većem broju“ dok je na Direktno.rs preneto kako je uoči skupa broj ljudi bio „nešto manji nego prethodne nedelje“.

Za protest održan 3. avgusta Kolubarske.rs daju procenu od „nekoliko stotina“, dok je u tekstu portala Danas naznačeno da je učestvovalo „više stotina“ ljudi. Prema Gubaševim podacima, na skupu 3. avgusta prisustvovalo je oko 300 građana. Iako je u oba slučaja u pitanju neprecizna procena broja okupljenih, izraz „nekoliko stotina“ naizgled ukazuje na manje ljudi od izraza „više stotina“, koji može da obuhvati i 900 okupljenih. Međutim, za protest održan 17. avgusta Kolubarske.rs su se ponovo koristile procenom od „nekoliko stotina“, iako je broj okupljenih bio gotovo dvostruko manji: izračunato je učešće svega 160 prisutnih.

Vranje

Treći protest „Vranje protiv nasilja“ održan je 7. jula, a okupljenih je, prema Gubaševim procenama, bilo oko 120. O posećenosti ovog skupa pisao je samo lokalni medij **VranjeNews**, koji je u svom tekstu naveo da je „sa oko 150 do 200 učesnika održan treći protest“. Reč je o blagom preuveličavanju stvarnog broja okupljenih.

Zrenjanin

O posećenosti zrenjaninskih protesta protiv nasilja mediji su najviše spekulisali za vreme prvih protesta, ali i onih održanih u septembru. Svoje procene o brojnosti 16, 17. i 20. okupljanja u Zrenjaninu pružili su mediji **N1**, **Autonomija** kao i portal **o21**.

Na protestu u Zrenjaninu se 1. septembra okupilo oko 60 građana. Analizom medijskog izveštavanja sa ovog skupa uočena je preuveličana procena u tekstu N1, u kom piše da je protestu prisustvovalo „više stotina građana“. Osim N1, ovu informaciju je preneo i portal Antikorupcija.info, koji navodi da je tekst preuzet sa portala Autonomija.

Za sledeći protest protiv nasilja, koji je održan 8. septembra, zabeležena je gotovo identična situacija. Prema procenama A. Gubaša, protestu je prisustvovalo između 50 i 60 građana, dok su N1 i Autonomija preneli da je okupljenih zapravo „više stotina“.

Konkretizovane, ali ponovo netačne medijske procene, javile su se i nakon 20. protesta. Broj okupljenih je bio isti kao i u prvoj polovini meseca, a mediji N1, o21 i Autonomija preneli su kako je na zrenjaninskom protestu učestvovalo „oko dve stotine“ građana.

Gradovi bez procena

Na kraju, treba pomenuti i proteste u pojedinim gradovima Srbije o kojima se ili nije često izveštavalo, ili se mediji nisu upuštali u procene posećenosti. U zapisnicima A. Gubaša postoje podaci za jedan protest u **Pančevu** i jedan u **Vrbasu**, ali u slučaju ovih okupljanja nisu zabeležene ni konkretne ni opisne procene medija o broju učesnika. Kad je reč o **Pirotu**, podaci o broju okupljenih dostupni su za dva protesta u ovom gradu, ali ni za jedan od njih nisu uočene procene medija. Posebno treba istaći slučaj protesta u **Raškoj**, za koje postoje čak tri procene iz Gubaševih zapisnika, ali je u potpunosti izostalo bilo kakvo medijsko izveštavanje.

Umesto zaključka

Pretraživanjem i analizom medijskih procena broja učesnika na beogradskim protestima „Srbija protiv nasilja” više puta su uočeni slučajevi umanjivanja i preuveličavanja broja okupljenih. Najveći broj medijskih procena ali i kontradiktornosti primećen je za vreme održavanja protesta u maju i junu. Opisne procene posećenosti koje su u medijima zabeležene u tom periodu uglavnom su sugerisale izuzetno mali broj ljudi ili, sa druge strane, visoku mobilisanost. Na primer, kada je na beogradskom protestu 19. maja na ulice izašlo 60.000 građana, Informer je u tekstu upotrebio potcenjivačku i uvredljivu sintagmu „šaka jada”. O istom protestu Danas je izveštavao navodeći da je „most Gazela počeo da se tresе od broja ljudi”, dok je na portalu Direktno.rs preneto da je bilo na „više stotina hiljada ljudi”, pa kako shodno tome „ni igla nije imala gde da padne”. Više stotina hiljada je nesumnjivo izuzetno preuveličana procena. Konkretno na ovom primeru evidentirano je istovremeno drastično umanjivanje kao i drastično preuveličavanje broja okupljenih u različitim medijima.

Nakon protesta održanog 1. jula, u medijima su uočene dve upadljive procene. Prema procenama Aleksandra Gubaša, protestu je prisustvovalo oko 8.000 građana, a Blic je u svom tekstu preneo procenu Željka Mitrovića od „tačno 1.986 ljudi”. Kurir je, sa druge strane, izvestio o proceni predsednika Aleksandra Vučića, koji je u jutarnjem programu izjavio kako je protestu prisustvovalo „nešto više od 4000 ljudi”.

Pojedini mediji, koji su na gotovo svim beogradskim protestima umanjivali broj okupljenih, to su vrlo često činili manipulisanjem uz pomoć fotografija i video-snimaka. Uz naslove poput „Koliko ljudi je došlo na protest pogledajte na fotografiji ispod”, prilagane su fotografije koje su najčešće nastale pre početka samog protesta i na kojima se gotovo uvek nalazio vrlo mali broj ljudi.

Prilikom analize medijskog izveštavanja primećen je još jedan vid manipulacije brojnošću, prevashodno u tabloidnim medijima. U pitanju je izvlačenje iz konteksta i preuveličavanje izjava reportera opozicionih medija, a za potrebe tekstova medija koji su otvoreno pisali protiv protesta. Dvadeset i četvrtog juna održan je 8. protest „Srbija protiv nasilja” u Kragujevcu, na kome je bilo manje učesnika nego ranije. Reporterka N1 je tokom protesta poručila kako je „protest neznatno brojčano manji u odnosu na prošli”. Informer je od ove izjave napravio [zasebnu vest](#) sa senzacionalističkim naslo-

vom „I N1 PRIZNAO: MANJE LJUDI NA PROTESTU“. Identična situacija zabeležena je i na beogradskom protestu „Srbija protiv nasilja“, koji je održan 8. oktobra. Ovog puta su portali B92 i Informer iskoristili isečak iz prenosa uživo televizije N1 i od toga napravili posebnu vest. Na oba portala [vest](#) je bila ista, dok je ponovo dramatizovan naslov glasio „Priznanje na TV N1: Na protestima je sve manje ljudi“. U tekstu B92 stoji kako je novinarka N1 Žaklina Tatalović u prenosu izjavila „da treba biti realan i da je na protestu malo ljudi“. Međutim, ono što je novinarka N1 zaista izjavila jeste kako „ne može da spekulise jer je na čelu kolone“, ali da „možda ima čak i manje ljudi nego što je bilo prošli put“. U pitanju je jedna vrlo modifikovana verzija njene izjave, ali i izmeštena iz svog primarnog konteksta.

Ustaljena fraza kojom su se mediji služili tokom više meseci kako bi ukazali na „malu posećenost“ protesta jeste da je protest „doživeo debakl“. Na primer, nakon protesta 23. septembra Informer je u tekstu objavio kako je „večerašnje okupljanje doživelo debakl“. Alo je na identičan način opisao protest u Jagodini 1. jula, navodeći da je „protest opozicije propao“.

Primer da je „protest opozicije propao“ ukazuje na još jednu karakteristiku tabloidnog medijskog izveštavanja o protestima. Određeni mediji su se gotovo od prvog okupljanja koristili strategijom naglašavanja političkog karaktera protesta „Srbija protiv nasilja“, te su u svom izveštavanju konstantno tvrdili kako je zapravo u pitanju protest opozicije, sa isključivo političkim ciljevima. Radi se o istoj strategiji koju su приметili i već pomenuti makedonski autori na protestima obrazovanja 2014. godine.

Kada se porede protesti „Srbija protiv nasilja“ sa ostalim skupovima za koje su takođe prikupljeni podaci, zapaža se popriličan broj kontradiktornosti i nelogičnosti. Na primer, nakon skupa „Srbija nade“ na kom je, prema procenama A. Gubaša, bilo okupljeno oko 45 hiljada ljudi, Informer je objavio tekst u kom konstatuje kako na skupu „ni igla nema gde da padne“. Sa druge strane, kad je 19. maja održan treći i najmasovniji protest „Srbija protiv nasilja“, sa 60.000 demonstranata, Informer je – kao što smo već rekli – izvestio kako se na protestu nalazi „šaka jada“.

Na protestu navijača Partizana protiv uprave, koji je održan 31. avgusta u Beogradu, prema Gubaševim procenama je prisustvovalo oko 3500 demonstranata. Pojedini mediji koji su prethodno umanjivali broj okupljenih na protestima protiv nasilja, preuveličavali su broj prisutnih ovom prilikom. Blic je izvestio o „oko 5000 okupljenih“, 24sedam takođe, dok je Kurir dao procenu o „između četiri i pet hiljada“ učesnika. Informer je u svom tekstu naglasio kako je na skup došao „veliki broj“ navijača Partizana. Međutim, za protest na kom je 12. maja bilo okupljeno oko 25 hiljada ljudi Informer je dao opisnu procenu „šačica obesnih lešinara“. Dok je portal 24sedam prilikom izveštavanja sa protesta protiv nasilja pretežno ukazivao na „malobrojne okupljene“ odnosno „malobrojne opozicionare“, nakon skupa „Srbija nade“ izvestio je o 250 hiljada prisutnih učesnika, odnosno četvrt miliona. Uniformna preterivanja zabeležena su i u vezi sa

brojem okupljenih na dočeku košarkaša, basketasa i Novaka Đokovića. Ovaj skup, politički manje kontroverzan od ostalih koje smo sagledavali, inspirisao je medije različitih formata i pozicija da na tren postanu slični po upotrebi hiperbola.

Reference

- Chan, J. M., & Lee, C. (1984). The journalistic paradigm on civil protests: A case study of Hong Kong. *The news media in national and international conflict*, 183–202. Boulder, CO: Westview.
- DeNardo, J. (1985). *Power in numbers: The political strategy of protest and rebellion*. Princeton University Press.
- Almeida, & Lichbach, M. (2003). To The Internet, From The Internet: Comparative Media Coverage Of Transnational Protests. *Mobilization: An International Quarterly*, 8(3), 249–272. doi: 10.17813/maiq.8.3.9044l650652801xl
- Biggs, M. (2016). Size Matters. *Sociological Methods & Research*, 47(3), 351–383. doi:10.1177/0049124116629166
- Georgievski, B., Andonov, D., & Trajkoska, Z. (2016). Rallying for change: Restoring government accountability through citizen protests: Communication practices during the protests in Macedonia. *Communicating Citizens Protests, Requiring Public Accountability*, 283 – 383. Preuzeto sa: https://iks.edu.mk/wp-content/uploads/2020/01/Communicating-Citizens-27-Protests-Requiring-Public-Accountability_Edited-Volume_ENG.pdf#page=284
- Jennings, W., & Saunders, C. (2019). Street Demonstrations and the Media Agenda: An Analysis of the Dynamics of Protest Agenda Setting. *Comparative Political Studies*, doi:10.1177/0010414019830736
- Janjić, S., & Janjatović Jovanović, M. (2020). Izveštavanje o protestima “1 od 5 miliona”: Diskursi sukobljenih dezinformacija. *Mediji i javne politike - između proklamovanog i prakse*, 109–124. Novi Sad: Filozofski fakultet u Novom Sadu.

- Krstić, A., Milojević, A. & Kleut, J. (2018). Vizuelno uokvirivanje protesta Protiv diktature. *CM: Communication and Media*, 13(44), pp. 57–92. Preuzeto sa: https://www.academia.edu/39610824/Krsti%C4%87_Aleksandra_Milojevi%C4%87_Ana_Kleut_Jelena_Vizuelno_uokvirivanje_protesta_Protiv_diktature
- Snyder, D., & Kelly, W. R. (1977). Conflict Intensity, Media Sensitivity and the Validity of Newspaper Data. *American Sociological Review*, 42(1), 105. doi:10.2307/2117734
- Susánszky, P., Kopper, Á. & Zsigó, F.T. (2022). Media framing of political protests – reporting bias and the discrediting of political activism. *Post-Soviet Affairs*, 38(4), pp. 312–328. doi:10.1080/1060586x.2022.2061817.
- I N1 PRIZNAO: MANJE LJUDI NA PROTESTU. (24.06.2023). *Informer*. Preuzeto sa: <https://informer.rs/vesti/politika/805801/n1-protest-kragujevac>
- Kosanović, S. (16. sep. 2022). Aleksandar Gubaš: Na litijama učestvovalo oko 15.000 ljudi. *FakeNews Tragač*. Preuzeto sa: <https://fakenews.rs/2022/09/16/aleksandar-gubas-na-litijama-ucestvovalo-oko-15-000-ljudi/>
- Nikolić, M. (26. jan. 2019). Portal NS Uživo slagao da je na protestu u Novom Sadu bilo 350 ljudi. *FakeNews Tragač*. Preuzeto sa: <https://fakenews.rs/2019/01/26/portal-ns-uzivo-slagao-da-je-na-protestu-u-novom-sadu-bilo-350-ljudi/>
- Priznanje na TV N1: Na protestima je sve manje ljudi VIDEO. (7.10.2023). *B92*. Preuzeto sa: https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=10&dd=07&nav_category=11&nav_id=2410970

FAKE NEWS

tragač

